

Udstillinger

Naivistisk malerkunst

Christian Dansker var en vaskeægte proletarmaler, selvlærd og først sprunget ud som maler i pensionsalderen. Vogterdrengen, børsten og murerarbejdsmanden iagttog livet omkring sig i næsten en menneskealder, før han begyndte at fortælle om det gennem sin naivistiske malerkunst.

Christian Dansker (egentlig: Christian Christiansen) blev født i 1894 på Ås Hede i Vendsyssel. Forældrene var husmænd og daglejere, og den lille Christian måtte tidligt ud at arbejde for fremmede. Først var han vogterdreng, siden stak han til søs og blev messedreng for at undslippe landarbejdets hårde slid. Men efter et skibbrud gik han i land og blev ”børste”. Som jordarbejder og delvis vagabond kom han nu rundt i det meste af landet langs jernbanens rute. Det var i denne periode, han fik navnet Christian Dansker.

I 1918 kom Christian til Århus, hvor han blev murerarbejdsmand. Han blev med tiden en kendt skikkelse i fagbevægelsen. I 1925 blev han medlem af bestyrelsen og i 1932 formand for Murerarbejdsmandenes Fagforening i Århus, og fra 1942 sad han i forbundets hovedbestyrelse. Da han i 1961 gik på pension, forærede fagforeningen ham som afskedsgave en kasse malergrej og et staffeli.

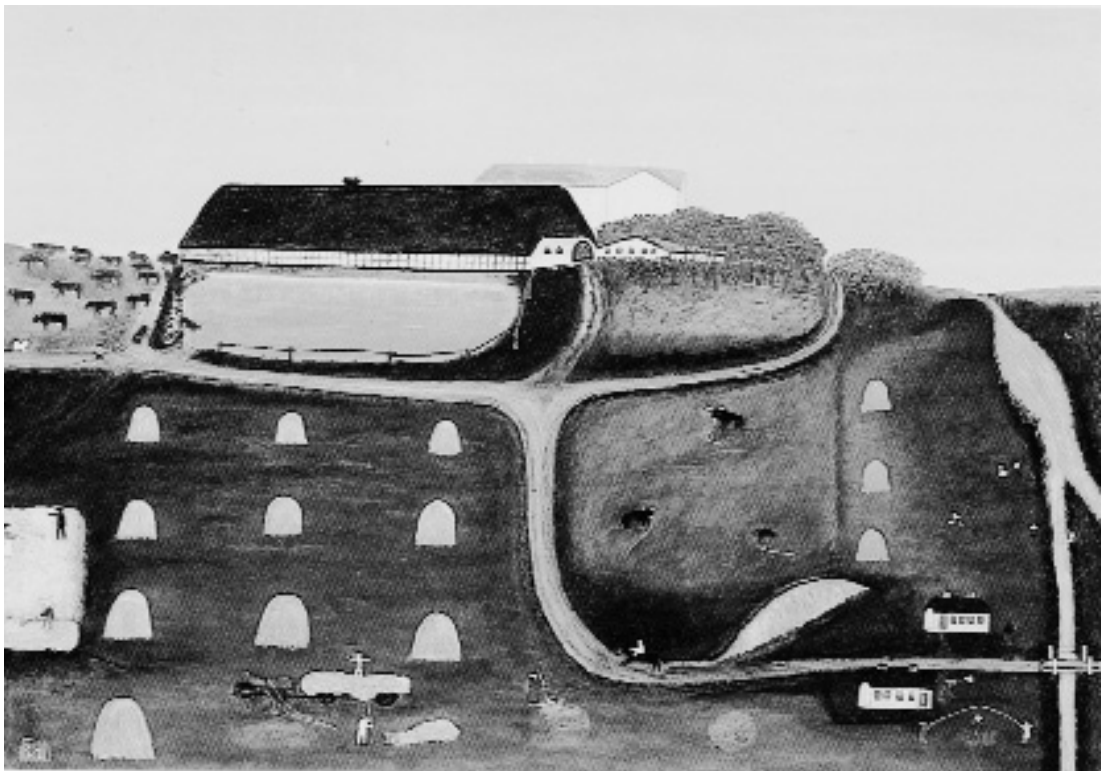
Christian Danskers kunstneriske virksomhed begyndte således først, da han blev pensionist. Men det viste sig snart, at han havde store evner for at udtrykke sig i billeder. Han modtog ingen form for uddannelse inden for billedkunsten og hører til de såkaldt naivistiske kunstnere, der skaber billeder uden at lade sig begrænse af regler og konventioner på området.

Han malede ud fra en blanding af iagttagelse og fantasi. Som oftest foldede han billedrummet ud uden smålig hensyntagen til tra-

Moderen i vaskekælderen. Christian Danskers mor måtte efter sin mands tidlige død forsørge sine tre børn alene (Arbejdermuseet).

Redaktion:
Carsten Frimand
Bjørn Schreiber Pedersen

Sejlstrupgård, Vendsyssel. Christian Danskers forældre var husmænd og daglejere, og Christian måtte tidligt ud at arbejde som vogterdreng (Arbejdermuseet).

ditionelt perspektiv, kun optaget af at få billedelementerne til at fortælle den historie, der lå ham på sinde. Motiverne hentede han som regel i sine erindringer og nære omgivelser. På malerierne ses Christian som vogterdreng på Sejlstrupgaard (dette maleri kan ses på Arbejdermuseets særudstilling om Børnearbejde). Vi ser kunstnerens moder, der går ud og vasker for andre for at forsørge familien efter faderens tidlige død. Situationen er skildret uden social indignation, men med udførlig og ligefrem redogørelse for moderens mange hjælpemidler og arbejdsgange. Den sociale indignation kom til udtryk i Christian Danskers skrevne erindringer og i hans virke som fagforeningsmand, ikke i malerierne. Siden følger bil-

lederne fra de nære omgivelser i Århus, hvor han med tiden slog sig til ro, billeder af familiemedlemmer, af naturen og af kolonihaven på Fredensgårdsvej. Haven var Christians store fornøjelse om sommeren, mens maleriet blev dyrket ihærdigt om vinteren.

Christian Dansker malede for sin egen fornøjelses skyld, og hans billedkunst var længe ukendt for offentligheden. Men i 1983-84 viste Aarhus Kunstmuseum og Arbejdermuseet en udstilling med hans samlede værker. Her blev hans kunst genstand for en offentlig anerkendelse, han selv netop nåede at opleve inden sin død 24. april 1984. Efter Christian Danskers død forærede hans enke, Erna Christiansen, de efterladte male-

rier til Murerarbejdsmændenes Fagforening i Århus, som i sin tid havde givet Christian malergrej i afskedsgave. Med den gave gjorde fagforeningen eftertiden en stor tjeneste, der nu bekræftes ved, at samme fagforening generøst har overdraget sin samling til Arbejdermuseet. Det drejer sig om 35 malerier, dvs. langt hovedparten af Christian Danskers værker, der anslås til i alt 42 malerier.

Arbejdermuseets særudstilling om Christian Dansker vises i perioden 19. oktober 2005 til 31. januar 2006.

*Arbejdermuseet
Rømersgade 22
1362 København K
Tlf: 33 93 25 75
www.arbejdermuseet.dk*

Internet

Social Europe

Det europæiske socialistparti PES (Party of European Socialists), der har Poul Nyrup Rasmussen som formand, er i 2005 begyndt at udsende det elektroniske kvartalstidsskrift *Social Europe. The journal of the european left*. Social Europe kan frit hentes fra tidsskriftets hjemmeside.

www.social-europe.com

Kritisk Debat

Kritisk Debat er et dansk internetmagasin, som bringer kritiske artikler og essays indenfor det samfundspolitiske, idehistoriske,

historiske, økonomiske og arbejdsmarkedspolitiske felt.

www.kritiskdebat.dk

Louise Michel

I anledning af at det i år er 100 år siden, den franske kommunist, anarkist, forfatter og kvinderechtsforkæmper Louise Michel døde, har det Internationale Institut for Social Historie, Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG), i Amsterdam lavet en lille webudstilling om hendes liv med billeder og dokumenter fra IISG's samlinger.

www.iisg.nl/collections/louisemichel/index.php

Fredskonferencen i Stockholm 1917

Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek i Stockholm (ARAB) og det Internationale Institut for Social Historie i Amsterdam (IISG) har indledt et samarbejde om at udgive kilder til den socialistiske internationale historie i årene mellem 1914 og 1918. Som et første resultat er der nu publiceret 148 dokumenter og en lang række billeder fra det forberedende arbejde til den store fredskonference, som den internationale socialdemokratiske bevægelse uden held søgte at organisere i Stockholm i 1917.

<http://labourhistory.net/stockholm1917/index.php>